

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ Β

I anden bog af sit store værk om Den Peloponnesiske Krig (431 - 404 f. Kr.) beretter Thukydidd (ca. 460 - 400 f. Kr.) om den statsbegravelse, indbyggerne i Athen holdt for de krigere, der var faldet i krigens første år, 431 - 430 f.Kr..

Talen over de faldne blev holdt af Athens store leder gennem årtier, Perikles (ca. 500 - 429 f. Kr.). Efter at have omtalt forfædrene giver Perikles følgende karakteristik af byen Athen, som de faldne krigere har ofret deres liv for:

5 “Χρώμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούση τοὺς τῶν πέλας νόμους παράδειγμα δὲ μάλλον αὐτοῖ ὄντες τινὶ ἢ μιμούμενοι ἑτέρους. Καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους, ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται, μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πάσι τὸ ἴσον, κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἐν τῷ εὐδοκίμῳ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλεον ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται, οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δράσαι τὴν πόλιν ἀξιώματος ἀφανεία κεκώλυται.

10 Ἐλευθέρως δὲ τὰ τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτευόμεν καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονὴν τι δρᾶ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι. Ἄνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει καὶ τῶν νόμων, καὶ μάλιστα αὐτῶν, ὅσοι τε ἐπ' ὠφελίᾳ τῶν ἀδικουμένων κείνται, καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνῃ ὁμολογουμένην φέρουσιν.

15 Καὶ μὴν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ ἐπορισάμεθα ἀγῶσι μὲν γε καὶ θυσίαις διετησίαις νομίζοντες, ἰδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέσιν, ὧν καθ' ἡμέραν ἢ τέρψις τὸ λυπερὸν ἐκπλήσσει.

20 Ἐπεσέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάντα, καὶ συμβαίνει ἡμῖν μηδὲν οἰκειότερα τῇ ἀπολαύσει τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γιγνόμενα καρποῦσθαι ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

20 Διαφέρομεν δὲ κὰν ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις τῶν ἐναντίων τοῖσδε·

Τὴν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν, καὶ οὐκ ἔστιν, ὅτε ξηνηλασίαις ἀπείργομέν τινα ἢ μαθήματος ἢ θεάματος, ὃ μὴ κρυφθὲν ἂν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠφελῆθει, πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τὸ πλεον καὶ ἀπάταις ἢ τῷ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐς τὰ ἔργα εὐψύχῳ.

25 Καὶ ἐν ταῖς παιδείαις οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει εὐθύς νέοι ὄντες τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται, ἡμεῖς δὲ ἀνειμένως διαιτώμενοι οὐδὲν ἥσσον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν.”

(Θουκυδίδου Ἱστορίων Β, 37-39)

THUKYDIDS HISTORIE – 2. BOG

Vor forfatning er ikke en efterligning af fremmed love; vi tjener snarere andre til forbillede end omvendt. Af navn hedder den demokrati, fordi magten ikke er i hænderne på nogle få borgere, men på flertallet. Efter lovene er alle ligestillede med hensyn til deres private interesser; men til forvaltningen af statens anliggender foretrækkes den enkelte, ikke efter klassehensyn, men efter duelighed, når han på et eller andet punkt nyder særlig anseelse; og hvis en mand er fattig, men formår at gøre staten nogen gavn, hindres han ikke deri af sin ringe stand.

Frihed råder både i vor borgerlige tilværelse og i vort daglige liv, hvor vi ikke nærer mistænksomhed mod hinanden; vi forarges ikke på vor nabo, hvis han i en eller anden retning optræder, som han finder for godt, og vi tilføjer ikke hinanden krænkelser, der i sig selv er uskadelige, men dog ubehagelige at se på. Medens vi således følger et let og ubesværet privatliv, tillader vi os ikke nogen art af overtrædelser i vort offentlige liv, især på grund af moralsk ængstelse, da vi dels lytter med ærbødighed til de mænd, der til enhver tid sidder inde med embeder, dels til lovene og ganske særligt til de love, som enten er givet til gavn for de mennesker, der lider uret, eller som det efter den gængse opfattelse bringer skam over overtræderen at krænke, skønt de er uskrevne.

Yderligere har vi skaffet vor ånd den største mulighed for hvile efter anstrengelser: vi holder sportsstævner og offerfester hele året rundt, og vi har smukke boliger. Den daglige glæde over alt dette fordriver tungsindet.

Takket være vor bys storhed kommer alverdens frembringelser til os, og det er vor lod at nyde fremmede landes produkter med en glæde, der ikke er mindre personlig end den, hvormed vi høster vort eget lands.

Vi har også på forhånd truffet helt andre forberedelser til krig end vore modstandere på følgende områder:

Vi lukker vor by op for hele verden og afskærer ikke undertiden ved bortvisning af fremmede nogen fra at erfare eller se, hvad en af vore fjender kunne drage nytte af, fordi det ikke blev holdt skjult. Vi stoler nemlig ikke så meget på fælder og bedrag som på vor medfødte raske beslutsomhed i handlingens øjeblik.

Under opdragelsen af ungdommen jager de andre efter mandighed ved anstrengende træning lige fra barnsben, medens vor for tvang frie levemåde på intet punkt gør os mindre egnede til at udsætte os for farer, hvor vi er fjenden voksen.

(Oversættelse: *Græske historikere*, Udvalgt og oversat af A. Kragelund, 1. udgave, 9. oplag, København 1970.)

THUKYDIDS HISTORIE – 2. BOG

Tallene i parentes henviser til linjerne i den græske tekst.

A. Analyseopgaver

Begge skal besvares.

1. Find flg. former: πόλεως (17), ἡμῖν (18), οἰκειότερα (18), καρπούσθαι (20).
  - a. bestem formen, herunder ordklassen, og anfør opslagsformen;
  - b. er ordet et nomen (substantiv, adjektiv eller pronomen), forklares anvendelsen af kasus; er ordet et verbum, forklares anvendelsen af modus, aspekt og diatese.
2. Giv en syntaktisk analyse af helsætningen:

Τὴν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν, καὶ οὐκ ἔστιν, ὅτε ξενηλασίαις ἀπειργομέν τινα ἢ μαθήματος ἢ θεάματος (21-22).

B. Oversættelsesopgaver

Begge skal besvares.

1. Giv en mere ordret oversættelse (kontroloversættelse) af linjerne 1-2:

Χρώμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούση τοὺς τῶν πέλας νόμους παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τινὶ ἢ μιμούμενοι ἐτέρους.

2. Gør i det samme stykke rede for
  - a) hvilke græske ord, der er gengivet med “vi tjener snarere andre til forbillede end omvendt”;
  - b) hvorledes Χρώμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούση τοὺς τῶν πέλας νόμους er gengivet i den danske oversættelse, og hvilke forskelle der er mellem den græske tekst og den danske oversættelse.

C. Fortolkningsopgaver

Besvar spørgsmål 1 og 2 og ét af de øvrige, i alt tre. Svarene nummereres.

1. Gør rede for dette uddrag af Perikles' tale for de krigere, som faldt i det første år af Den Peloponnesiske Krig. Gør herunder rede for den selvopfattelse og de værdier, som kommer til udtryk i teksten.
2. Beskriv figur 1a og b, *Parthenon på Akropolis*, og giv på den baggrund en datering for bygnings opførelse. Gør samtidig rede for nogle karakteristika ved græsk tempelarkitektur, dens udsmykning og dens brug. Gør derefter rede for figur 2a og b, *Københavns Domkirke*, og forklar ligheder og forskelle mellem figur 1 og figur 2.
3. Fortæl om en eller flere af de fester, som Perikles kan tænke på i linjerne 14-15.¹⁾
4. Fortæl med udgangspunkt i teksten om opdragelsen²⁾ til borger, πολίτης, i det klassiske Athen.
5. Fortæl om de joniske naturfilosoffer³⁾ og deres betydning for græsk og derved europæisk tænkning.

Ἐνρῖκος μαθηταῖς
ἐποίησα 6.Ι.2008

---

1. Se bl.a. siderne 186-205 i Robert Flacelière, *Dagligt liv i Grækenland på Perikles' tid*, Haases Facetbøger 1967.
2. Se f.eks. siderne 85-116, især 88-116, i Robert Flacelière, *op. cit.*
3. Se f.eks. siderne 36-46 i: Karsten Friis Johansen, *Den europæiske filosofis historie*, Bind 1, *Antikken*, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck 1991.

Figur 1a. Vestsiden af Parthenon på Akropolis. Gavlfeltet har haft en fremstilling af Athene og Poseidon, der strider om at blive bygud i Athen. Templet er opført i fin parisk marmor. Foto: Henrik Bolt-J.

Figur 1b. Udsnit af panathenæerfrisen, som sidder inde på tempelcellaen i Parthenon. Hele frisen gengiver den store procession op til Athene på Akropolis under Panathenæerfesten. Dette udsnit sidder på vestsiden af cella. Foto: Henrik Bolt-J

Figur 2a. Vor Frue Kirke i København. Siden 1200 har der ligget flere kirker på dette sted, og den næstsidste brændte ved Københavns bombardement i 1807. De følgende år blev der bygget en ny kirke under ledelse af arkitekt C. F. Hansen, og kirken blev indviet i 1829. Der kan læses mere om C. F. Hansen og Vor Frue Kirke på <http://www.koebenhavnsdomkirke.dk/>. Foto: Henrik Bolt-J.

Figur 2b. Inde bag facadens søjler på Vor Frue Kirke, men stadig udvendig på bygningen, er der et længere relief, der viser Jesu indtog i Jerusalem palmesøndag. På dette udsnit ses Jesus på æslet. Foto: Henrik Bolt-J.